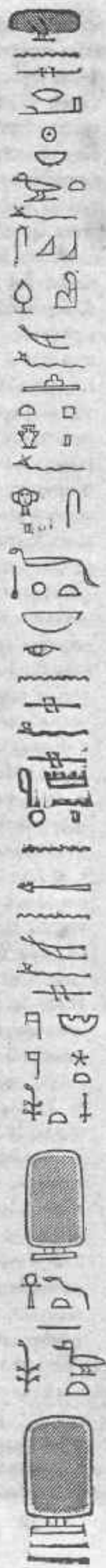
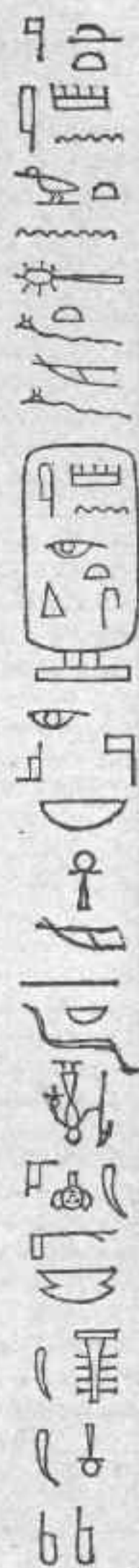

1

2

3

4

5

6

ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΚΑΙ ΑΛΩΣΙΣ

ΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐν ἔτει 4453.

Κατὰ τὰς ἀρχικὰς πηγὰς συγγραφείσα ὑπὸ

Α. Α. ΜΟΡΑΜΑΝΝΟΥ.

(Τέλος. Ἴδ. φυλλάδ. 219, 220, 221, 222, 223 καὶ 224.)

—000—

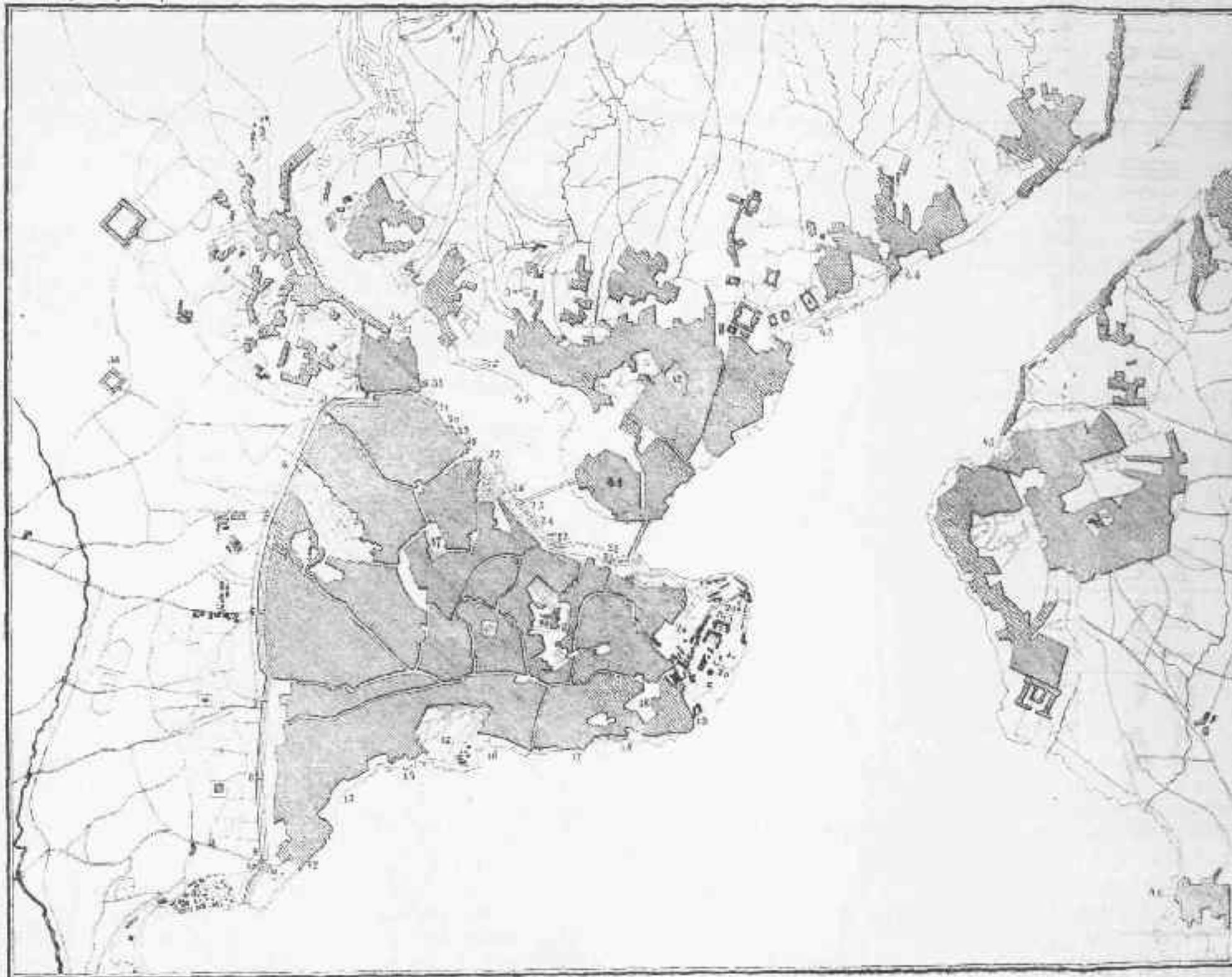
« Ὅτε ὁ Σουλτάνος Μωάμεθ⁷ ἐγένετο ἀπόλυτος κυριάρχης, ἐξησφάλισε πᾶ ὅρια τῆς ἐπικρατείας

ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Πανδώρας Τερ. 1, σελ. 226

Argemone Onopordacea

1. _____
2. *Amiraga Eblépa*
3. *Hida Haduacépa, à mi Mepacépa*
4. *Kapou acépa, à mi les Kapou*
5. *Hida les Ay. Papiou*
6. _____
7. *Hida Hapou, à mi Eulépa*
8. *Hida Kapacépa*
9. _____
10. *Kapou acépa*
11. *Kapacépa*
12. *Ayapou acépa*
13. *Hida Ayapacépa*
14. *Hida les Ay. Ayapacépa*
15. *Ayapou Eulépa*
16. _____
17. *Hida Kapacépa*
18. *Eulépa acépa*
19. *Eulépa acépa (Oyapacépa, Bapacépa)*
20. *Ayapacépa Mepacépa*
21. *Hida Kapou, à mi Ayapou*
22. _____
23. _____
24. *Hida acépa*
25. _____
26. _____
27. _____
28. _____
29. _____
30. *Hida Mepacépa*
31. _____
32. _____
33. *Eulépa (Kapacépa)*
34. *Kapou acépa*
35. *Kapou Ay. Eulépa*
36. *Eulépa (Oyapacépa, Bapacépa)*
37. *Kapou Ay. Kapacépa*
38. _____
39. *Kapacépa*
40. _____
41. *Eulépa*
42. _____
43. _____
44. *Eulépa*
45. *Kapacépa*
46. *Kapacépa*

Τὰ καὶ ἡμεῖς ἐννοοῦμεν.

- [illegible]

N. D. ...

αὐτοῦ, ἐκυρίευσεν πολλὰ φρούρια καὶ ἐκτίσεν ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου δύο πύργους δι' ὧν ἐκάλυψε τὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν εἰσκομιδὴν σιτηρῶν, ὥστε οἱ ἄπιστοι ἀναγκάσθησαν νὰ συνομολογήσωσι μετ' αὐτοῦ εἰρήνην. Οἱ ὅροι τῆς εἰρήνης ἦσαν οἱ αὐτοὶ οἱ καὶ παρὰ τοῦ Σουλτάνου Βαγιαζίτου Ἰλδερίμ ταθέντες, εἰς μὲν τοὺς Μουσουλμάνους παρέχοντες τὸ δικαίωμα τοῦ συλλέγειν τὴν δεκάτην τῶν κήπων καὶ ἀμπελῶν, εἰς δὲ τοὺς ἀπίστους ἀπαγορεύοντες τὸ ἀποκόπτειν πρὸ τῆς ἀποτίσεως τοῦ φόρου μίαν καὶ σταυρὴν. Μετὰ παρελεύσειν δύο ἐτῶν ἐν ᾧ οἱ ἄπιστοι ἔτρωγον ἐν τῇ ἀμπελῇ τοῦ Ῥουμελί Χιτσαρί, ἀνέβη ἕως μεταξὺ τῶν κηπουρῶν καὶ τοῦ δεκατεντοῦ καθ' ἣν εἰς ἡ δὲ οὗτοι οὐτῶν ἐφρονεύθησαν. Τὸ δὲ συμβεβηκὸς τοῦτο δι' οὗ προσεδάλλετο ἡ εἰρήνη ἀνηγγέλθη εἰς τὸν Σουλτάνον Μωάμεθ Χάν. Ἡ μεγάλη αὐτοῦ ψυχὴ ἐδαύρησε τὴν διατάραξιν ταύτην τῆς εἰρήνης ὡς θεῖαν εὐεργεσίαν, καὶ ἐπεχείρησε νὰ κυριεύσῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν φέρων μεθ' ἑαυτοῦ στρατὸν ὅσον δὲν ἠδύνατο νὰ βαστάτῃ ἡ γῆ. Κατὰ τὰς εἰδήσεις τῶν Ῥωμαίων ἱστορικῶν ἐκίνησεν ὁ Σουλτάνος Μωάμεθ τὸ ἔτος 857 τῆς Ἑβραίας (1453. μ. Χ.) ἐκ τῆς Ἀδριανουπόλεως μετὰ στρατοῦ ἀπείρου ὡς ἡ θάλασσα, καὶ ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔστησε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ πρὸ τῆς πύλης τῆς Ἀδριανουπόλεως. Μυριάδες στρατιωτῶν ἐξ Ἀνατολῆς διαπεριωθέντων εἰς Καλλίπολιν μετέβησαν ἐπίσης εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐστρατοπέδευσαν ἐγγὺς τοῦ Ἐπταπυργίου. Στρατιῶται ἐκ τῶν πόλεων Τοκά, Σίβας, Καμάχ, Ἐρζερούμ, Τζανίκα, Ῥαϊβούρτ καὶ Γραπιζούντος, ὡς ὁ Μωάμεθ ἐκυρίευσεν ἄλλοτε παρὰ τοῦ Οὐζούν Χασάν, περάσαντες τὸν Βόσπορον ἐστρατοπέδευσαν ἐν Ὁκ Μεϊδανί. Τὰ ἰσλαμικὰ στρατεύματα ἐπολιορκήσαν τὰ χερσαῖα τεῖχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ κατεγίνοντο εἰς τὴν κατασκευὴν τάφρων, ὑπονόμων, σπαλιόνων* πλὴν τὰ πρὸς τὴν θάλασσαν μέρη ἦσαν ἐλεύθερα, ὅπου ἐλύπει τὸν πολιορκητὴν.

Ὁ Σουλτάνος εἶχε περὶ ἑαυτὸν 77 θεοσεβεῖς (δερβίσης) μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν ὁ Ἀκ Σχεμσεδδίν, ὁ Καρὰ Σχεμσεδδίν, ὁ Μολλά Κιουρχνί, ὁ Ἐμίρ Βοχαρί, ὁ Μολλά Φεναρί, ὁ Τζιζέβ Ἀλί, ὁ Ἀνακάρ Δεδέ, ὁ Μολλά Βουλάχ, ὁ Ἀγιά Δεδέ, ὁ Χορὸς Δεδέ, ὁ Τασλί Δεδέ, ὁ Σεῖχ Ζιντανί καὶ ἄλλοι πολλοὶ οἵτινες προσήλθον ἵνα συμπράξωσι καὶ αὐτοὶ κατὰ τὴν πολιορκίαν. Συναθροισθέντες δὲ πάντες οἱ Οὐλμαῖδες καὶ οἱ εὐσεβεῖς ἐν ὀρισμένῳ τόπῳ ἀνήγγειλαν διὰ κηρύκων καθ' ὅλον τὸ στρατόπεδον ὅτι ἐκαστος ἔπρεπε νὰ νιφθῇ ἐκ νέου καὶ νὰ ποιήσῃ προσευχὴν δύο ἡμέρας — Ῥικ' ατ' (α) — καὶ προσευχὴν ὑπὲρ τοῦ Σουλτάνου. Εἶτα τρεῖς ἀλλαλάξαντες πρὶν ἢ ἀρχίσωσι τὴν πολιορκίαν καὶ τὴν προσβολὴν τῆς πόλεως ἐπεμψαν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Κορανίου τὸν Μαχμούτ Πασάν πρέσβυν πρὸς τὸν Τεκρούρ (β) τῆς

Κωνσταντινουπόλεως. Οἱ ἄπιστοι πεποιθότες εἰς τὴν δύναμιν τῶν τειχῶν καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν αὐτῶν δὲν ἐδέχθησαν τοὺς προταθέντας ὁρους, ἀλλ' ἀπέπεμψαν τὸν πρέσβυν. Οἱ στρατιῶται τοῦ Ἰσλάμ ἤρξαντο τότε τοῦ πολέμου καὶ ἐποίησαν ἐφοδὸν ἐναντίον τοῦ φρουρίου, ὅπου δὲ ἦν δυνατὸν περιεκύκλουν τὰ τεῖχη προσπαθοῦντες νὰ εἰσπηδήσωσιν ἐντὸς αὐτῶν. Καὶ καθ' ἐκάστην μὲν πρωΐαν καὶ ἑσπέραν ἐπανελάμβανον τοῦτο* οἱ ἄπιστοι ὅμως εἶχον συναθροίσαι 200,000 εἰδωλολάτραις οἵτινες ἐπραττον μύρια ἔργα διαδόλου περιζώνοντες διὰ πυρὸς τὴν περιφέρειαν τῶν τειχῶν. Εἰ καὶ εἶχον συγκεντρώσει τὰς δυνάμεις αὐτῶν πρὸς τὰ χερσαῖα τεῖχη, οὐχ ἥττον ὅμως ἔστησαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ στεργίου 500 τελευόλα, πλησίον τοῦ Κουρσουλὺ Μαγαζί (α) 500, καὶ ἐπὶ τοῦ πύργου τῆς Κόρης 200, ὥστε οὐδὲ πτηνὸν ἠδύνατο νὰ πλησιάσῃ κατὰ θάλασσαν, δι' ὃ καὶ οἱ Μουσουλμάνοι οὐδόλως ἐφρόντιζον περὶ τῶν παραθαλασσιῶν μερῶν. Τὸνναντίον ἐφώρμουν κατὰ τοῦ φρουρίου τὸ ὅποῖον ἐκρήμνισαν κατὰ δικόφρους θέσεις. Οἱ Μουσουλμάνοι ἐλάμβανον ἡμέραν καὶ νύκτα βοήθειας καὶ τρόφιμα ἐκ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ κόσμου, ἐγὼ οἱ ἄπιστοι οὐδὲ κήκον σίτου οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐπικουρίαν ἠδυνήθησαν νὰ πραγματοποιήσωσι* ἐμάχοντο ὅμως ὅλαις δυνάμεσιν ἔχοντες παρ' ἑαυτοῖς θεόπνευστόν τινα Γαουδοῦδ Σουλτάν τοῦνομα, ὅστις ἐδέετο ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ φρουρίου. Ἡ προσευχὴ αὐτοῦ εἰσηκούσθη καὶ οὕτω ἡ ἐκπόρθησις καθίστατο ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ δυσκολωτέρα. Τοῦθ' ἕνεκα προσεκάλεσαν ὁ Σουλτάνος Μωάμεθ πάντας τοὺς Σεῖχας καὶ εἶπεν αὐτοῖς* « Τί γενήσεται λοιπόν; τὸ φρούριον ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ καθίσταται ἰσχυρότερον καὶ ἡ ἐκπόρθησις αὐτοῦ δυσκολωτέρα. — Παδισάχ μου, ἀπάντησεν ὁ Ἀκ Σχεμσεδδίν, μὴ λυπεῖσαι, θέλεις κυριεύσει αὐτὸ ὅπως σοὶ προανήγγειλον* ἀλλὰ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ θεοπνεύστου μαθητοῦ τοῦ Σεῖχ Μαζρούδ, τοῦ καλουμένου Γαουδοῦδ, ὅστις εὐρίσκεται ἐν αὐτῷ τῷ φρουρίῳ, ἀναθάρρῃσαντες ἤρξαντο πάλιν τῆς πολιορκίας. Ὁ κατακτητὴς προσέταξε τὸν Τιμούρ Πασάν μετὰ 2,000 ἀνδρῶν νὰ ναυπηγήσῃ ἐν Κεάτ Χανέ πεντήκοντα πλοῖα. Ὁ Κοτζᾶ Μουσταφᾶς Πασᾶς εἶχεν ἤδη προηγουμένως ναυπηγήσει μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἐξ Ἀραβιστάν ἐν Αεδέν Τζιφλίκ, ὅπου καίται ἐπὶ τῆς ὁπισθίου πλευρῆς τοῦ Ὁκ Μεϊδανί, 50 πλοῖα καὶ 50 ἱππαγωγούς λέμβους. Τελειωθείσης δὲ τῆς κατασκευῆς τῶν πλοίων ἐν Κεάτ

χίων ἐκπορεύοντο τουρκιστὶ Τεκίρ (κατὰ τὴν χυδαίαν προφορὰν Τεκφούρ). Ἡ λέξις αὕτη παράγεται ἀναμφιβόλως ἐκ τῆς γενικῆς δοτικῆς ἢ αἰτιατικῆς τοῦ κύριος Κύρ.

(*) Τὸ Κουρσουλὺ Μαγαζί καίτοι ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ τοῦ Γαλατᾶ, ἐκτὸς τῶν τειχῶν, ὅπου νῦν τὰ γραφεῖα τοῦ Ναυτοδικείου καὶ τῆς ἀπονομίας τῶν ἁλλοδαπῶν. Πύργος δὲ τῆς Κόρης (Κιζ Κουλις) ὀνομάζεται ὁ ἐμπροσθεν τῆς Χρυσουπόλεως ἐν τῷ Βοσπόρῳ ἀκόματες ἐν οἱ Εὐρωπαῖοι καλοῦσι πύργον τοῦ Αεάνδρου.

(α) Ἡ προσευχὴ τῶν Μωαμεθανῶν σύγκειται ἐκ πλείωνων Ῥικ' ατ'. Τὸ Ῥικ' ατ' σύγκειται ἐξ ὀρισμένου ἀριθμοῦ προσκυνήσεων, γονυκλισίων καὶ ἀνορθώσεων.

(β) Οἱ Ἕλληνες ἀντεκράτορες ὡς καὶ οἱ διοικηταὶ τῶν ἐκπρ-

δων ἐκλεκτῶν πολεμιστῶν εἰς τὸ Ὄκ Μεῖδανί, καὶ προσέταξε νὰ δέσῃσι τὰ πλοῖα ἐπὶ φαλάγγων καὶ νὰ σύρῃσιν αὐτὰ οἱ ἐργάται. Ὅτε δὲ ταῦτα συρόμενα ἐφθασαν μέχρι τῆς παιδιάδος τοῦ Ὄκ Μεῖδανί ἀπέστειλεν ὁ θεὸς ἄνεμον οὐριον· ἐν τῷ ἅμα ἀνεπετάσθησαν τὰ ἱστία, καὶ ἐν ᾧ οἱ Μουσουλμάνοι οἱ ὑπὲρ πίστεως μαχόμενοι ἐκάννοβοδολοῦν καὶ ἐπυροβόλουν χαίροντες καὶ ἀλλοαλάζοντες Ἀλλὰχ! Ἀλλὰχ! μετεβλήθη τὸ Ὄκ Μεῖδανί εἰς θάλασσαν. Οἱ ἄπιστοι ἰδόντες ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τὰ πλοῖα ταῦτα συνεταράχθησαν καὶ ἐβόων, ἀλλοίμονον, τί θὰ γίνωμεν! Οἱ πιστοὶ Μουσουλμάνοι ἐβραχν τὰ πλοῖα ἐκ τῆς ἀποβάθρας τοῦ Σάχ Κουλῆ εἰς τὸν κόλπον τοῦ κήπου τοῦ ναυστάθμου. Μέχρι τοῦδε διασώζονται ἐν τῷ Ὄκ Μεῖδανί τὰ ἔγνη τοῦ συμβεβηκότος τούτου. Εἷτα ἐπέδωσαν σύμπαντες οἱ στρατιῶται ἐπὶ τῶν πλοίων, ὅτε δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Τιμουράσχ Πασᾶ ἐν Κεᾶτ Χανῆ ναυπηγηθέντα πλοῖα ἐφθασαν εἰς τὸ Ἐγιοῦπ καὶ ἀνεπέτασαν τὰ ἱστία, οἱ ἐπ' αὐτῶν πιστοὶ κανονοβολοῦντες καὶ πυροβόλοῦντες ἠνώθησαν μετὰ τοῦ στόλου τοῦ Ὄκ Μεῖδανί.

Ἡ ἐμφάνισις τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης ἐπικουρίας ἐνέπνευσε θάρρος εἰς τὰ πολιορκεῦντα τὴν πόλιν στρατεύματα, ἅτινα ἐκίνησαν γενικὴν ἐφοδὸν κατὰ τοῦ φρουρίου. Οἱ ἄπιστοι ἰδόντες ὅτι καὶ τὰ πλοῖα ἦσαν πλήρη στρατιωτῶν καὶ ὅτι ἐπεραιοῦντο εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην, ἀπώλεσαν τὸ λογικὸν αὐτῶν καὶ ἤρξαντο νὰ κλονίζονται. Ἐν συντόμῳ ὅταν οἱ εἰδωλολάτρεϊ ἐν τῷ φρουρίῳ οὐδεμίαν εἶχον πλέον ἐλπίδα σωτηρίας ἤρχισαν νὰ μεμφιμοιρῶσι κατὰ τοῦ τυφλοῦ τὴν καρδίαν Τεκρούρ λέγοντες· « Ἀφ' ἐνός μὲν ἐπαπειλεῖται ὁ ὀλεθρὸς ἡμῶν ἐκ λιμοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τῶν βροχῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου στενοχωροῦσιν ἡμᾶς οἱ Τούρκοι » καὶ ἐδραπέτευον κρυφίως διὰ τῶν ῥηγμάτων τοῦ τείχους πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους. Τοῦτο ἰδόντα τὰ στρατεύματα τοῦ Ἰσλάμ ἐνεθάρρουν τοὺς λειποτάκτας παρῆχοντες αὐτοῖς προστασίαν.

Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ἐφθασαν ὁ Καρχιμάν Ὁγλοῦ, ὁ Κερεμιάν Ὁγλοῦ καὶ ὁ Αἰδίν Βεῖ Ὁγλοῦ μετὰ ἐπικουρίας 7000 ἀνδρῶν, καὶ ἐνίσχυσαν τὰς δυνάμεις τῶν Μουσουλμάνων. Διαπεραιωθέντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τῶν πλοίων περιέζωσεν ὁ μὲν Τιμουράσχ Πασᾶς τὰ μέρη τῶν τειχῶν ἀπὸ τοῦ Ἐβροῦ Ἐγιοῦπ Ἀναρλί καὶ ἐκεῖθεν, ὁ δὲ Μολλά Βουλὰτ τὰ ἐκεῖθεν τῆς πύλης τοῦ Βαλάτ· ἦν δὲ οὗτος ἀνὴρ εὐγενεὺς χαρακτῆρος, καὶ ἐκ τῶν σοφωτέρων, γινώσκων ἐκ στήθους τὸ Κοράνιον. Ὁ σεβασμιώτατος Μολλά Φενάρὶ κατέλαβε τὴν θέσιν περὶ τὴν πύλην τοῦ Φανάρ, ὅπου οἱ ἄπιστοι ἐκτίσαν ἐν μιᾷ νυκτὶ πύργον, ὅποιον οἱ ἡμέτεροι βασιλεῖς δὲν ἤθελον φέρει εἰς πέρας οὔτε ἐντός ἐνός ἔτους. Ἐνταῦθεν ἐδραπέτευσεν ἐκ τοῦ φρουρίου μοναχὸς τις Πέτρος τὸ ὄνομα μετὰ 300 ἄλλων ἐπίσης μοναχῶν, καὶ ἀπεδέχθη τὸν ἰσλαμισμόν. Ὁ μοναχὸς αὗτος ἐκλήθη Μαχεμέτ, αὗτος δὲ καὶ πάντες μετ' αὐτοῦ ἀποδεχθέντες τὸν ἰσλαμισμόν ἐτάχθη-

σαν κατὰ τὸ μέρος τοῦτο. Κυριεύσας κατὰ προσταγὴν τοῦ Θεοῦ τὸν νεόδηκτον ἐκείνον πύργον, ἐλαβεν πρὸς ἀνταμοιβὴν μίαν ἐπαρχίαν, καὶ ἡ ἐκεῖ καίμενη πύλη ἐπεκλήθη Πετρί Καπουσί. Ὁ Ἀγιάδ Δεδὲ κατέλαβε μετὰ 300 δερβισῶν ἐκ τοῦ τάγματος τοῦ Νακσεβεντί τὰ περὶ τὴν πύλην Ἀγιάς καὶ ἐκεῖθεν μέρη περὶ δὲ ἐνταῦθα ἐτάφη ἐνδοθεν τῆς πύλης τοῦ φρουρίου ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Σιρκεδτζί Τεκκισί (ὀξοπόλου) ὅπερ ἦν ἀρχαῖον δικαστήριον. Ὁ Θεὸς εἶπεν αὐτῷ Ἰλαος! Ὁ ἀξιοσέβαστος Τζεββὲ Ἀλί περιέζωπε τὰ ἐκεῖθεν τῆς πύλης Τζοῦββὲ Ἀλί· ἦν δὲ οὗτος Σείχ τοῦ Σουλτάνου Κυλαῦν τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἦλθεν εἰς Προῦσαν ἵνα παρευρεθῇ κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐν Προῦσῃ εἰσῆλθεν εἰς τὸ τάγμα τοῦ σεβασμιωτάτου Ζαϊνεδδίν Χαρί· ἐκαλεῖτο δὲ Τζεββὲ Ἀλί διότι ἔφερε σάκκον (Τζέπ) κατεσκευασμένον ἐξ ἐνός ἐριππίου. Ὅτε ἐπορεύθη μετὰ τοῦ Σουλτάνου πρὸς πολιορκίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἦν ἀρχικρτοποιὸς τοῦ στρατοῦ, καὶ ἐντός ἐνός μόνου κλιβάνου κατεσκευάζεν ἄρτον διὰ πολλὰς χιλιάδας ἀνθρώπων καὶ σύμπαντες μὲν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἔτρωγον ἄρτον καλλίστης ποιότητος, πλὴν οὐδεὶς ἐγίνωκε τὸ μυστήριον. Ὅτε δὲ τὰ πλοῖα κατήλθον ἐκ τοῦ Ὄκ Μεῖδανί, αὗτος οὐδενός τούτων ἐπέδω, ἀλλὰ διεπεραιοῦντο μετὰ 300 ἄλλων δερβισῶν ἐκ τοῦ τάγματος τοῦ Ζαϊνεδδίν Χαρί ἐξαπλώσαντες ἐπὶ τῆς θαλάσσης τὰς δορὰς αὐτῶν καὶ κράζοντες· « εἰς ἐστὶν ὁ θεός. » Οἱ ἄπιστοι ἰδόντες τοῦτο ἐκ τοῦ φρουρίου ἐξεπλάγησαν. Ὁ σεβασμιὸς Τζεββὲ Ἀλί καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ διαπεραιωθέντες εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔτρωον ἐκ τῆς θαλάσσης τὰς δορὰς καὶ κατέλαβον τὰ περὶ τὴν πύλην Τζοῦββὲ Ἀλί καίμενα μέρη. Ἔνεκα τῆς ἀνδρείας ἣν ἔδειξεν ἐτάφη μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐν τῷ προαυλίῳ τοῦ τεμένους τῶν ῥόδων, ὅπου μετὰ τὴν ἄλωσιν ἀπῆλθον πάντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Ὁ Χορὸς Δεδὲ κατέλαβε τὴν ἀποθήκην τῶν ἀλφίτων, ἐξ αὐτοῦ δὲ ἐπεκλήθη καὶ ἡ πύλη Χορὸς Καπουσί (πύλη τῶν ἀλεκτρούων). Ἐπὶ τοῦ ὕψους μνημεῖον ἐκτός τῆς πύλης πρὸς ἀριστεράν ὑπάρχει ἐγκτεχαραγμένης εἰς ἀλεκτροῦν, δι' ἧ καὶ καλεῖται αὕτη Χορσλοῦ Καπού. Ὁ Χορὸς Δεδὲ ἦτο εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ ἐμοῦ πάππου καλουμένου Τοῦρ Τουρκάν Χότζα Ἀχμέτ Γεσσεβί, καὶ ἦλθεν εἰ καὶ γέρον καὶ ἀσθενής ἐκ τοῦ Χορασάν μετὰ τοῦ Χατζὶ Βακτᾶς Βαλί. Ἐλθὼν ἐν Κωνσταντινουπόλει μετὰ τοῦ Μωάμεθ, ἀνέκραζεν ὡς ἀλέκτωρ εἰκοσι καὶ τετράκις καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐντός 24 ὥρων, καὶ ἐνεθάρρυνε τοὺς πιστοὺς στρατιώτας λέγων· « Εὐγέρθητε ὀκνηροί. » Τούτου ἔνεκα ἐκλήθη Χορὸς Δεδὲ (ὅπερ ἐστὶ πάππος ἀλέκτωρ). Ὁ μακαρίτης πάππος μου εἰνόει αὐτὸν τὰ μάλιστα, δι' ἧ καὶ ἐκοδόμησε πρὸς τιμὴν αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς πλευρᾶς τῆς ἀποθήκης τῶν ἀλφίτων κατὰ τὴν ὁδὸν τῶν σκυτοτήμων, τέμενος γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Βαδδάρ Τζαμί Μαχαλεσί. Ὅτε μετὰ ταῦτα ὁ Χορὸς Δεδὲ ἀπέθανεν ἐμπροσθεν τῆς πύλης τῶν ἀλεκτρούων, ἔθαψεν αὐτὸν ὁ ἐμὸς πάππος ἐκτός τῆς

ἐποθήκης τῶν ἀλφίτων ἐν τῇ λεωφόρῳ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐκτίσας πλησίον νικητήριον οἶκον μετὰ τῶν ἀναγκαίων στροφίγγων ὕδατος, εἰς ὃν ὡς ἰσχυρὸν εἰσέρχονται πάντες πρὸς προσκύνησιν.

Ἐνταῦθα ἐκείθεν τοῦ Ἀγιάσμα Καπουσί μέρη κατέλαβεν ὁ Ἀλὶ Βαδ Βέης τυφλός, καταγόμενος ἐκ τῆς χώρας τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Δευκεῦ προβάτου, Οὐζοῦν Χασσάν. Οὗτος κατεσκεύασεν ἐκεῖ ἀναδρυτήριον πρὸς νότον, δι' ὃ ἡ πύλη αὕτη καλεῖται Ἀγιάσμα Καπουσί. Ἐν τῷ αἰγιαλῷ ὑπάρχει πηγή ὕδατος.

Ἡ Καταβλὸς Σουλτάν Δεδέ, γνωστός ἐν τῷ Καισαριᾷ (Καισαρεία) ὑπὸ τὸ ὄνομα υἱὸς τῶν ξυλοπώλων, ἀνάπτης μὲν πλὴν δικαιοσύνης, κατέλαβε τὸ μέρος ὅπου κεῖται τὸ ὄδον Καπουσί (Ξυλίνη πύλη, μετὰ 2,000 ἀνδρῶν, ἐξ οὗ καὶ αὕτη καλεῖται νῦν ἔτι Ξυλίνη πύλη.

Ἡ Σαῖχ Ζινδανὶ Ἀβδ οὐλ Ρεούφ Σαυδανὶ ἦν ἡγεμὼν τῶν εὐγενῶν ἀπογόνων τοῦ Προφήτου, κατήγετο δὲ ἐκ τοῦ Βαβὰ Τζαφέρ Σαῖχ Ζινδανί, ὅστις ἐπὶ τοῦ Χαρούν Ἐλ Ρεσχιδ ἐλθὼν πρέσβυς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐδηλητηριάσθη ὑπὸ τοῦ αυτοκράτορος. Ἐπειδὴ δὲ ἐγνώριζεν ὅτι ὁ προπάτωρ αὐτοῦ ἦν τιθαμμένος παρὰ τὸ Ζινδαν Καπουσί (πύλην τοῦ δεσμοτηρίου), ἐφώρμησε μετὰ 3,000 εὐγενῶν ἀπογόνων τοῦ προφήτου ἐναντίον αὐτῆς, καὶ μὴ φοισθεὶς τῆς ζωῆς μηδενὸς εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει. Καὶ ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸν τάφον τοῦ προπάτορος αὐτοῦ προσευχθεὶς ἔθεσε τὴν κιτρίνην τιάραν ἣν ἔφερε, ἐνθα ἔκειτο ἡ κεφαλὴ τοῦ Βαβὰ Τζαφέρ Σουλτάνου. Μετὰ δὲ τὴν ἀλώσιν τῆς πόλεως διετέλεσεν ἐπὶ ἔτη πολλὰ φύλαξ τῶν μνημάτων καὶ ἐκτίσας μοναστήριον. Μετήλλαξε δὲ τὸν βίον ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Σουλτάνου Βαγιαζίτου, ὅστις εἰς ἀνάπαυσιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπηλευθέρωσε πάντας τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ ἀνήγειρεν ἐν τῇ λεωφόρῳ ἀντικρὺ τῆς ρωμικῆς μνημεῖον λαμπρὸν ἐν ᾧ κατέθεσε τὸ λείψανον αὐτοῦ. Νῦν ἐστὶ οἱ φύλακες τῶν μνημάτων κατὰγονται ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ Σαῖχ Ζινδανί.

Ἡ Κιαμπιάρ Βέης ἐκ τῶν Κερεμιάν Ὀγλοῦ τῆς Κιουταγίας ἦλθε μετὰ 3,000 ἐνδόξων ἡρώων, καὶ περιέζωσε τὰ μέρη τὰ ἐκείθεν τοῦ Σελιδ Καπουσί (πύλης τῶν μαρτύρων). Ἐπειδὴ δὲ ἡ θέσις αὕτη ἦν πλησίον τῆς Ἀγίας Σοφίας, μέγας ἀριθμὸς ἀπίστων προσέβαλεν αὐτόν, ἠνέωξε τὴν θύραν, καὶ ἐφορμήσας συνῆψε μάχην καθ' ἣν ἔπεσαν μάρτυρες μαχομένοι πάντες οἱ πιστοὶ στρατιῶται. Ἐκτοτε καλεῖται ἡ πύλη αὕτη τῶν Μαρτύρων. Οὐδεὶς ἐστρατοπέδευσε πλησίον τῶν πυλῶν τοῦ νῦν Σαραγίου. Πλὴν ὁ Καραμάν Ὀγλοῦ ἐτάχθη κατὰ τῆς πύλης τοῦ Ἑπταπυργίου, ὁ Τεκκὲ Βεγί Ὀγλοῦ κατὰ τῆς Σηλυβρίας, ὁ Αἰδίν Βεγί Ὀγλοῦ κατὰ τῆς νέας πύλης, ὁ Σαρουχάν Βεγί Ὀγλοῦ κατὰ τῆς πύλης τῶν τηλεβόλων, ὃν μαρτυρήσαντα ὑπὲρ τῆς πίστεως διεδέχθη ὁ Μεντεσσέ Βεγί, ὁ Ἰσφενδιάρ Ὀγλοῦ κατὰ τῆς πύλης τῆς Ἀδριανουπόλεως, καὶ ὁ Χαμιδ Βεγί Ὀγλοῦ κατὰ τῆς Χαρσίας πύλης. Τὰ παραθαλάσσια τείχη ὁμοῦ ἀπὸ τοῦ Ἑπταπυργίου μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ Σαραγίου εἰμειναν ἀπολιόρητα.

Ἡ ἐναντίον τοῦ Ἑπταπυργίου παχθεὶς στρατηγὸς Σχαιρ Ἀχμέτ Πασᾶς ἐπολέμησε γενναίως, καὶ μὴ ἀποδιδυμάσας ἐνώπιον τῶν τηλεβόλων καὶ πυροβόλων τῶν ἀπίστων κατέστρεψε κατὰ διαφόρους θέσεις τὸν πύργον. Ὁ στρατηγὸς Χαϊδάρ Πασᾶς προσβάλλων τὴν Σηλυβρίαν πύλην ἐπέκειτο διηνεκῶς αὐτοῖς, ὥστε οὐδεμίαν χρῆσιν τῶν τηλεβόλων ἢ πυροβόλων ἠδύναντο νὰ ποιήσωσιν. Ὁ στρατηγὸς Μαχμουτ Πασᾶς, ὅστις ἐτάχθη ἐναντίον τῆς νέας πύλης, κατεκρήμνισε τὰ τείχη καὶ τρεῖς ἐφώρμησε κατ' αὐτῶν· οὐδὲν ὁμοῦς κατώρθωσεν. Ὁ στρατηγὸς Νισσαντζὶ Πασᾶς, ὅστις προσέβαλε τὴν πύλην τῶν τηλεβόλων, δὲν ἀφῆκε τοῖς ἀπίστοις καιρὸν οὐδ' ἀπαξ νὰ πυροβολήσωσιν. Ὁ στρατηγὸς Τζέμ Σάχ Σααδὶ Πασᾶς, ὅστις ἐτάχθη ἐναντίον τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἠνώθη μετὰ τοῦ Ἰσφενδιάρ Ὀγλοῦ. Κατὰ τὰς ἱερὰς παραδόσεις οἱ ἐπιφανεῖς οὗτοι ἤρωες βουλόμενοι νὰ ἀναδείξωσιν ἑαυτοὺς κατακτητὰς, προσέβαλον ἐκ συμφώνου, καὶ κατεκρήμνισαν τὰ περὶ τὴν πύλην τῆς Ἀδριανουπόλεως τείχη κατὰ ἑπτὰ διαφόρους θέσεις, τῶν ὑποίων ἔχνη διασώζονται μέχρι τῆς σήμερον. Ὁ στρατηγὸς Χερσέκ Ὀγλοῦ Ἀχμέτ Πασᾶς ἐτάχθη ἐναντίον τῆς πύλης Ἐγρί Καπού (Χαρσίας), ἣν ἐξ ἐφόδου ἐκυρίευσεν διασκορπίσας τὸ κέντρον τῶν ἀπίστων.

Ἡ πολιορκία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξηκολούθει πρὸ 20 ἡδὴ ἡμερῶν, πλὴν οὐδεμίαν πρόσδοκ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο. Δι' ὃ οἱ πιστοὶ στρατιῶται, οἱ 77 θεόπνευστοι, 3,000 Μολλάδων ἐκ τῶν τεσσάρων ὀρθοδόξων αἱρέσεων καὶ πλῆθος Σαίχων ἐκ τῶν δερβίσων προσνηχθήσαν δούμενοι τοῦ θεοῦ ἐκ βάθους καρδίας ὑπὲρ τῆς ἀλώσεως τῆς πόλεως. Ἐν τῷ ἄμα σκότος περιεκάλυψε τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἤρξατο νὰ βροντᾷ καὶ νὰ ἀστράπτῃ, καὶ πῦρ ἀναφάνεν εἰς Ἀτ Μεϊδάν, κατέστρεψε τὰς ἐπ' αὐτοῦ οἰκοδομὰς, καὶ ἐξεσφενδύνισε ἄλλας μὲν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἄλλας δὲ ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Οἱ ἀπίστοι συνεταράχθησαν τὰ μέγιστα καὶ 3,000 ἐξ αὐτῶν περίροδοι γενόμενοι ἐδραπέτευσαν ἐκ τοῦ φρουρίου. Τούτων τινὲς μὲν ἀπεδέχθησαν τὸν ἰσλαμισμόν, ἄλλοι δὲ μετήλλαξαν τὸν βίον. Οἱ ἀπίστοι ὁμοῦ δὲν ἀπώλεσαν τὸ θάρρος αὐτῶν, ἀλλ' ἀνορθώσαντες τὰ κρημνισθέντα μέρη τῶν τειχῶν ἐξηκολούθουν μαχομένοι πλὴν ἐνεκα τοῦ λιμοῦ καὶ τῆς ὑπερτιμῆσεως περιέπιπτον ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν εἰς μείζονα ἀμυχανίαν.

Ἐτὴν 30 ἡμέραν μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς πολιορκίας θεὸς ὁ Σουλτάνος Μωάμεθ Χάν τὴν αυτοκρατορικὴν τιάραν ἐπὶ τῆς μακαρίας αὐτοῦ κεφαλῆς, καὶ ὑποδεθείς τὰ κυανόχροα αὐτοῦ σανδάλια, ἐπέβη ὡς τις πενθῶν ἡμιόνου καὶ ἐπεθεώρησε στολὴν φέρων Οὐλαμά τὰ τείχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀπένευσε πολλὰς εἰς τοὺς στρατιώτας χάριτας, ἀναπτέρων τὸ πολεμικὸν αὐτῶν φρόνημα. Ἐκεῖθεν δὲ ἐπορεύθη εἰς Κεάτ Χανέ καὶ Δεδένδ Τζιφτλιγιτ ὅπου εἶχον ναυπηγηθῆ 40 τρίκροτα, ἅτινα ἐσύρθθησαν διὰ φαλάγγων εἰς τὸ Ὄκ Μεϊδάν καὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τῆς ἀντιό-

θρας τοῦ Σάχ Κουλί. Ἐπὶ τῶν πλοίων τούτων ἐπέβησαν κατὰ προσταγὴν αὐτοῦ γενοῖτο ἐρυθροὶ στρατιῶται ἐκ τοῦ ἐν Ἀραβίᾳ Ἰράκ. Ἐν ᾧ δὲ διαπεραιούτο πρὸς τὴν ὁχθὴν ἐφ' ἧς κεῖται ἡ Κωνσταντινούπολις ἐφάνησαν ἐν τῇ ἄκρᾳ τοῦ Σαραγίου 40 τριήρεις κομίζουσαι πολυμεροῦς, αἵτινες ἀνυψώσασαι τὴν σημαίαν τοῦ σταυροῦ εἰσῆλθον ἐν τῷ λιμένι ὅπου ἡγκυροβόλησαν. Ἐνῷ δὲ οἱ ἐν αὐτοῖς ἐμπλεοὶ χαρᾶς ἐπυροβόλουν καὶ ἐκανονοβόλουν, ἐφώρμησαν ἐναντίον αὐτῶν ἐκ τοῦ λιμένος 200 τριήρεις φέρουσαι στρατιώτας τοῦ Ἰσλάμ, καὶ ἐπέπεσαν ὡς μέλισσαι ἐπὶ μέλιτος κατὰ τῆς πρωτίτης νηός. Οἱ ἐναντίοι οὐδεμίαν ἀντέταξαν ἀντίστασιν νομίζοντες ὅτι προσήρχοντο οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως πρὸς ὑποδεξίωσιν αὐτῶν ὅτε ὁμῶς ἤκουσαν αὐτοὺς κρίζοντας Ἀλλάχ! Ἀλλάχ, καὶ εἶδον αἰχμαλωτίζοντας τοὺς ἀνθισταμένους ἐκ τῶν ἀπίστων καὶ λεηλατοῦντας τὰ φορτία, ἐνόησαν τὴν ἀπάτην, πλὴν οὐδὲ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἠδύναντο πλέον νὰ κινήσωσι. Τὰ τηλεβόλα καὶ πυροβόλα αὐτῶν ἐξέκενώθησαν καὶ πάντες ἀπήχθησαν δέσμοι. Οἱ ἐν τῇ πόλει ἄπιστοι ἰδόντες τοῦτο, ἀνέσπων τὰς τρίχας τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ ἤρξαντο νὰ κανονοβολῶσιν ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ Σαραγίου, ἐκ τοῦ Κουρσουλῶ Μαγαζί καὶ ἐκ τοῦ πύργου τῆς κύρης, οὐδεμίαν ὁμῶς ἐκ τούτου ἐπαθον βλάβην τὰ πλοῖα, εὐρισκόμενα ἐντὸς τοῦ ἐνδοτέρου λιμένος. Οἱ ἡμέτεροι ἀνυψώσαντες τὰς σημαίας τῶν ἀλωθέντων 40 πλοίων καὶ 40 πλοιάρχων ἔσυρον ταῦτα ὑπὸ τὸν κρότον τῶν πυροβόλων καὶ τηλεβόλων ἐμπροσθεν τοῦ ναυπηγείου. Τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο ἐνέπνευσεν εἰς τοὺς ἀπίστους δειλίαν· τὸναντίον οἱ Μουσουλμάνοι στρατιῶται ἐμπλεοὶ χαρᾶς προσεδόκων τὴν ἀλῶσιν τοῦ φρουρίου. Ἐκτὸς τῶν λαφύρων, αἵτινα ἀπεκόμισαν, ἡχμαλώτισαν 8,000 ἀνδρῶν ἐκ τῶν πληρωμάτων, 20 πλοιάρχους, ἓνα ἡγεμόνα, καὶ μίαν Γαλλίδα βασιλόπαιδα· ἀπληλευρώσαν δὲ καὶ 4000 παρθένους ὀθωμανίδας, αἵτινες κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκκα ἐπέσαν εἰς χεῖρας τῶν ἀπίστων, καὶ ἀφῆρπασαν πάντα τὰ πολυμεροῦς καὶ τὰ ὄπλα. Ἡ λεία αὕτη καταγραφεῖσα ἐδόθη τῷ Ἀκ Σχεμσεδδίν πρὸς φύλαξιν, καὶ πάντες ἐτράπησαν πάλιν ἐπὶ τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως.

» Ὁ Κωνσταντῖνος ἦν ἡράβωνισμένος μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας ὅστις κατὰ τὴν γέννησιν αὐτῆς ἀπέστειλε 600 πλοῖα ἵνα λεηλατήσωσι τὰ παράλια τοῦ Ἀραβιστάν τῆς Ἀκκας, Σαΐδας, Βερούτ, Τριπόλεως, Γάζας καὶ Ῥάμλας. Τὰ λάφυρα ἃ ἐποίησαντο ἐπεμψαν ἐπὶ 40 μεγάλων καὶ 40 μικρῶν πλοίων ὡς προῖκα πρὸς τὸν Τεκφούρ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐλθόντα δὲ τὰ πλοῖα εἰς τὸν Ἑλλησπόντον εἶδον φρούρια κτισθέντα καὶ κατεχόμενα ὑπὸ στρατιωτῶν τοῦ Ἰσλάμ. Αἱ δὲ νοτίου ἀνέμου πνέοντος προέπεμψαν 5 κενὰ πλοῖα, τῶν ὁποίων ἕκαστον παρηκολούθουν 20 ἄλλα. Αἱ κοννονοστιχίαι τῶν φρουρίων ἐβύθισαν τὰ κενὰ πλοῖα, τὰ ἐπόμενα ὁμῶς αὐτοῖς οὐρίου ὄντος τοῦ ἀνέμου εἰσέπλευσαν, καὶ πρὶν ἢ γαμισθῶσι πάλιν

τὰ τηλεβόλα, εὐρέθησαν 20 περίπου μίλια μακρὰν. Διὰ τοῦ στρατηγήματος τούτου διέλθον διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ ἐφθασαν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Χάρης τῷ Θεῷ πάντες ἐνέπεσαν εἰς χεῖρας τῶν Μουσουλμάνων, ἐκ δὲ τῆς εἰρημένης βασιλόπαιδος ἐγεννήθη ὁ Σουλτάνος Βαγιαζήτ. Καὶ οἱ μὲν ἱστορικοὶ διαφωνοῦσι περὶ τούτων, ἀληθῶς ὅμως δὲ συνέβη ὅ,τι ἡμεῖς διηγήθημεν. Ἀποῦ ὁ Σουλτάνος Μωάμεθ ἐνεπιστεύθη τῷ Ἀκ Σχεμσεδδίν τὴν λείαν καὶ τὴν βασιλόπαιδα, ἱππεύσας περιῆλθε τὸ φρούριον καὶ ἐνεθάρρυνε τοὺς στρατιώτας.

» Τέλος περὶ τὴν 50 ἡμέραν ἐπεκράτει ἐντὸς τοῦ φρουρίου ταραχὴ καὶ κίνησις. Πολλὰ χιλιάδες ἀπίστων ἐμπήξαντες σημαίας ἐπὶ τῶν πύργων, τῶν ἐπάλξεων καὶ ἐπὶ τῶν προτειχισμάτων ἐπρότεινον νὰ παραδοθῶσιν ἐπὶ συνθήκῃ. Πρὸς τοῦτο ἐδόθη αὐτοῖς προθεσμία μιᾶς ἡμέρας, μεθ' ἧς πάντες διασκορπίσθαι κατὰ ζῆρὸν ἢ κατὰ θέλησιν εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς πόλεως. Περὶ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχεν ἀποθανεῖ ὁ Σουλτάνος Γαουδούδ ἐν τῷ φρουρίῳ, δι' ὃ οἱ ἄπιστοι ἀπολέσαντες τὰς δυνάμεις αὐτῶν παρέδωκαν τὸ φρούριον. Ὁ Σουλτάνος Μωάμεθ ἐπορεύθη μετὰ 70 ἢ 80,000 στρατιωτῶν εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Κωνσταντίνου, ὅπου πολλὰ χιλιάδες ἀπίστων συρρέουσιν καὶ ὑπερασπιζόμεναι τὴν θέσιν ταύτην συνεκρότησαν μάχην πρὸς αὐτούς· ἀλωθέντων δὲ τῶν ἀνακτόρων ἐφρονεῖτο ὁ αὐτοκράτωρ. Τὸν νεκρὸν αὐτοῦ εἶδον μετὰ ταῦτα οἱ ἄπιστοι εἰς Σουλτὸν Μοναστήρ (α). Ἐν τοῖς αὐτοκρατορικοῖς ἀνακτοροῖς εὐρέθησαν τοσοῦτοι θησαυροί, ὥστε μόνος ὁ Ὑψίστος δύναται ν' ἀριθμῇ τὸ πλῆθος αὐτῶν· ὁ Κωνσταντῖνος οὗτος ἦν ὁ ἐννεκτος οἰκιστὴς τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ δύναστεία τῶν Ὀττῶν κυριεύσασα τὴν πόλιν ἐφθασεν εἰς τὸν κολορῶνα τῆς δόξης.

» Ὁ ἐκπορθητὴς ἐπορεύθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀγίας Σοφίας ἵνα ποιήσῃ προσευχὴν ἐκ ὧν ἐδαφίων (Ρικ'ατ). Οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ περὶ αὐτὴν κατοικοῦντες ἱερεῖς, ἐκλείσθησαν ἐντὸς αὐτῆς καὶ ἀντίστησαν κατὰ τῶν ἰσλαμικῶν στρατευμάτων, ῥίπτοντες ἐπ' αὐτῶν βροχὴν βομβῶν καὶ σφαιρῶν πυροβόλων. Ἡ μάχη ἐναντίον τοῦ ἐκπορθητοῦ καὶ τῶν στρατευμάτων διήρκεσε τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, ἀλλὰ τέλος τὴν 53 ἡμέραν ἠλώθη καὶ ἡ Ἀγία Σοφία. Πρῶτος εἰσῆλθεν ἐν αὐτῇ ὁ Σουλτάνος Μωάμεθ καὶ φονεύσας τοὺς ἀνθισταμένους ἀπίστους ἐνέπηξε τὴν σημαίαν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Μιχράδ καὶ ἐκάλεσε τοὺς πιστοὺς εἰς προσευχὴν. Οἱ λοιποὶ Μωαμεθανοὶ στρατιῶται ἐφρόνευσαν διὰ τοῦ ξίφους τοὺς ἱερεῖς καὶ τὰ εἶδον τοῦ ναοῦ ἔλαβον τὴν χορὴν τοῦ ῥόδου ἐκ τοῦ αἵματος τῶν εἰδωλολατρῶν. Ὁ Σουλτάνος Μωάμεθ Γαζὶς ἐτόξευσε κατὰ μέσον τοῦ θόλου τοῦ ναοῦ βέλος τετραπτέρυγον λέγων· «Τοῦτο ἔστω τὸ σύμβολον ἐμοῦ.». Μέχρι τῆς σήμερον διασώζεται τὸ σημεῖον τοῦ βέλους τούτου. Εἷς ἐκ τῶν Ἀγῶ τῶν

(α) Τὸ Σουλτὸν Μοναστήρ ἦν ἄλλοτε μὲν τῆς Περιελάπτου Θεοτόκου, νῦν δὲ Πατριαρχεῖον τῶν Ἀρμενίων.

Χανέ, ἐπορεύθη ὁ Σουλτάνος μετὰ πολλῶν χιλιά-
 Σολάκ ἐρόνευσε διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἀπίστον
 τινα, ἐμβεβαμένον δὲ ἔχων τὴν δεξιάν εἰς τὸ αἷμα
 αὐτοῦ, καὶ ἐμφανισθέντος τοῦ Σουλτάνου ἀνεπή-
 δησε καὶ ἀπέμαξεν αὐτὴν ἐπὶ μαρμαρίνου τινοῦ
 κίονος. Τὰ ἴχνη τῆς αἱματορροῦ τοῦ αὐτοῦ παλάμης
 σώζονται ἐπὶ ἐνδοθεν τῆς θύρας τοῦ τάφου, ἐν τῇ
 ἀντικρὺ κειμένη γωνίᾳ, εἰς ὕψος ἑξ ἀναστημάτων.

» Ἐν τῇ δὲ ὁ Σουλτάνος περιήρχετο ἐν τῇ Ἀγίᾳ
 Σοφίᾳ ἐφάνη φῶς ἀστράπτον ἐπὶ τοῦ ἰδρῶντος κί-
 ονος, καὶ πλησιάσαντες οἱ ἡμέτεροί εἶδον λευκὸν σώ-
 μα πρὸς μεσημβρίαν ἐστραμμένον. Ἐν τῷ αἵμα παρε-
 τήρησεν ὁ Ἀκ Σχεμσεδδὴν καὶ οἱ λοιποὶ θεοσεβεῖς
 ἄνδρες ὅτι ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτοῦ ἦν γεγραμμένον
 γράμμασιν ἐρυθραῖς τὸ ὄνομα αὐτοῦ Γαουδούδ. « Ἰ-
 δοὺ, Παδισάχ ἡμῶν, ἀνεφώνησαν, τίς ἦν ἡ αἰτία δι' ἣν
 ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον παρετάθη ἡ ἀλυσίς τῆς πό-
 λεως, ταύτην προείπομεν εἰς τὸν Παδισάχ ἡμῶν. »
 Ἐν τῷ δὲ παρεσκευάζοντο ν' ἀποπλύνωσι τὸν νεκρὸν,
 ἠκούσθη φωνὴ λέγουσα· « ὁ νεκρὸς ἐπλύνθη ἤδη ἐκ
 τοῦ ἰδρῶτος τοῦ κίονος, θάψατε αὐτόν. » Πάντες
 οἱ παρόντες ἐξεπλάγησαν ἐκ τῆς φωνῆς ταύτης.
 Λαβόντες δὲ τὸ λείψανον οἱ Σεῖχαι ὅπως εὗρίσκετο,
 ἔθεσαν αὐτὸ ἐντὸς νεκρικοῦ φορείου ἵνα ἐνταφιά-
 σωσι παρὰ τὴν πύλιν τῶν Μαρτύρων. Τὸ φορεῖον
 ὁμῶς ἐσπευσε πρὸ τῶν κομιζόντων αὐτὸ καὶ εἰσήλ-
 θεν ἐντὸς λέμβου, ἥτις διασχίσασα ὡς ἀστραπὴ τὴν
 θάλασσαν ἀνέυ ἰστίων καὶ κώπης, διεπεραιώθη ἐν
 τῷ τόπῳ ὅστις νῦν καλεῖται Ἀποδάθρα τοῦ Γα-
 ουδούδ. Ἐξελθὼν ἐκ τῆς λέμβου ἐπορεύθη εἰς τά-
 φον ἐγγὺς κείμενον, καὶ ἔμεινεν ἐν αὐτῷ. Οἱ σοφοὶ
 καὶ εὐσεβεῖς ἀκολουθοῦντες κατὰ τάξιν ἔβλεπον τὸ
 θέαμα τοῦτο. Ἐκ τοῦ τάφου ἀντήχησεν ἡ φωνὴ τοῦ
 Γαουδούδ ἥτις παρὰ πάντων ἠκούσθη. Ἐνταφιά-
 σαντες δὲ οἱ σοφοὶ τὸν Σουλτάνον Γαουδούδ ἐπέστρε-
 ψαν εἰς τὰ ἴδια ὑμνοῦντες τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου.
 Τοῦτου ἕνεκα ἡ ἀποδάθρα ἐκείνη καλεῖται Γαου-
 δούδ Ἰσχυρολογία.

» Ἐν ἔτει ἐγείρας 857 ἡμέραν τετάρτην τῆς
 20 Τζεμαζί οὐλ ἀχὺρ (ἦτοι 12 Ἰουλ.) ἡλώθη
 τὸ φρούριον. Οἱ ποιηταὶ ἀνεῦρον πολλὰς χρονοστι-
 γίδας περὶ τῆς ἀλώσεως. Παραδείγματος χάριν
 ἐν τῷ μεγάλῳ Κορανίῳ ἐμφαίνεται διὰ τῶν λέ-
 ξεων βελθεῖται βεῖδ (ἡ ἀγαθὴ πόλις) καὶ ἀχρεοῦν
 (οἱ τελευταῖοι) ἡ χρονολογία τῆς ἀλώσεως. Ἡ ἡ-
 μέρα καθ' ἣν ἐκυριεύθη ἡ πόλις ἐκαλεῖτο ἡμέρα τῆς
 ἐλευθερίας. Δόξα τῷ ὑψίστῳ Θεῷ, ἡ πόλις αὕτη ἡ
 τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων δεσμεύουσα, ἡ ἀξιο-
 θαύμαστος αὕτη πόλις μετὰ τῶν εὐδαιμόνων αὐτῆς
 κατόλων διεγείρει ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐτι πλέον
 τὴν ζήλοτυπίαν τῶν βασιλέων, καὶ εἶναι ἐν ἐκ τῶν
 βασιλέων τῆς οἰκουμένης.

» Ὅτε ὁ ἐκπορθητὴς μετὰ τὴν νίκην ἐπεσκέφθη
 τὴν Ἀγ. Σοφίαν, ἰδὼν τὸ μέγεθος τῶν κίωνων, τὴν
 στεφάνωσιν τῶν θεμελίων καὶ τὸ ὕψος τοῦ θόλου,
 ἐνόησεν ὅτι ὁ ναὸς οὗτος ἦν τῶντι ἄξιος νὰ με-
 ταβληθῇ εἰς μεγαλοπρεπὲς ἰσλαμικὸν σκῆνωμα.
 Ὅθεν προσέταξεν ἵνα ἀποπλύνωσι τὸ ἐν αὐτῇ δια-

χυθὲν αἷμα, νὰ θυμιάσωσι τὰς κεφαλὰς τῶν πι-
 στῶν στρατιωτῶν διὰ τοῦ εὐώδους καπνοῦ τοῦ ἀ-
 γαλλόχου, τῆς ἀμβάρεως καὶ τοῦ ὑακίνθου, συγ-
 χρόνως δὲ νὰ μετασκευάσωσι τὸν εὐφρόσυτον καὶ
 ἀξιάγαστον τοῦτον ναὸν εἰς μωαμεθανικὸν τέμενος
 διὰ τῆς κατασκευῆς ἐνὸς Μίμβαρ, Μαχρίλ καὶ Μι-
 ναρέ. Τὴν πρώτην παρασκευὴν καθ' ἣν ἐγένοντο ἐν
 αὐτῷ προσευχαί ἦν καὶ αὐτὸς παρών. Ὁ Ἀκ καὶ
 ὁ Καρὰ Σχεμσεδδὴν ὠδήγησαν τὸν Σουλτάνον ἐν τῷ
 τεμένει. Ὁ Ἀκ Σχεμσεδδὴν ἔθεσεν ἐπὶ τῆς μακαρίας
 αὐτοῦ κεφαλῆς τὴν ἰδίαν τιάραν, ἐνέπηξεν ἐπ' αὐ-
 τῆς πτερὸν ἐρωδιοῦ, καὶ ἐνεχείρισεν αὐτῷ ξίφος
 γυμνόν. Τότε ἀνέστη αὐτὸς ὑμῶν τὸν Ὑψίστον ἐπὶ
 τοῦ Μίμβαρ, ἀπήγγειλε μεγαλοφώνως τὸ Χουτβά
 (προσευχὴν τῆς παρασκευῆς) καὶ εἶτα κατήλθεν. Ὁ
 Ἀκ Σχεμσεδδὴν συναινέσει τοῦ Σουλτάνου ἐγέν-
 ητο ἱμάρις. Ἐκ δὲ τῶν ἐν τοῖς ὑπαγεῖσι τῆς Ἀγ.
 Σοφίας κρυφθέντων ἱερέων τριακόσιοι ἀπεδέχθησαν
 τὸν ἰσλαμισμόν, καὶ μεταξὺ αὐτῶν εἰρίσκετο μω-
 ναχὸς τις τὸ τριακαστὸν τῆς ἡλικίας ἔτος ἄγων,
 ὃν ἀπεκάλεσαν Μπαμπά Μαχεμέτ. Ὁ Μπαμπά Μα-
 χεμέτ ἔδειξε τῷ κατακτητῇ τὸ ὑπὸ τοῦ Σολομῶν-
 τος κατασκευασθὲν εὐκτήριον, κείμενον ἐκ δεξιῶν
 τοῦ Μιχράδ, καὶ ἐν αὐτῷ ἀπήγγειλεν ὁ Σουλτάν-
 νος προσευχὴν δύο ἐδαφίων (Ῥικ'άτ). Ἐκ τῶν ὑ-
 παγείων τῆς ἐκκλησίας ἐξήγαγον ἐπὶ μίαν ἐδδο-
 μάδα θυταυροὺς καὶ νομίσματα χρυσοῦ δεκιανά. Τὰ
 ἐκ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θησαυροφυλακείου ληφθέντα
 πολύτιμα σκεῦῃ ἐκομίσθησαν ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς
 ὀπλοθήκης. Τὰ εἰδῶλα τῆς Ἀγ. Σοφίας κεκοσμη-
 μένα διὰ πολυτίμων λίθων, χρυσοῦ καὶ ἀργύρου
 ἐτέθησαν ὡς σκοπὸς ἐπὶ τοῦ Ὁλ. Μαῖδάν καὶ κατε-
 τρήθησαν αὐτὰ οἱ στρατιῶται διὰ βελῶν. Ἐκ τῆς
 ἐποχῆς ἐκείνης προήλθεν ἡ παρὰ τοῖς τοξόταις ἐν
 χρήσει ἐκφρασις « βέλος τῶν εἰδῶλων. » Τεμάχια
 αὐτῶν ἐσώζοντο μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Σουλτάνου
 Ἀχμέτ. Ἐν συντόμῳ πάντες οἱ πιστοὶ στρατιῶται
 ἔρριπτον βροχὴν βελῶν ἐναντίον τῶν εἰδῶλων ἐν
 τῷ Ὁλ. Μαῖδάν, εὐφραίνοντες αὐτῷ τὴν καρδίαν τοῦ
 προστάτου αὐτῶν Σαῖδ Βὶν Ἐῦ Βαχκάς. Καὶ νῦν
 ἐτι οἱ κάτοικοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπέρχον-
 ται κατὰ ἀρχαίαν συνήθειαν τὰς ἐορτασίμους ἡμέ-
 ρας εἰς τὸ Ὁλ. Μαῖδάν καὶ τοξοῦσι.

» Μετὰ ταῦτα εἰστίχασεν ὁ Σουλτάνος τοὺς πιστοὺς
 ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους ἡμέρας καὶ νύκτας· περιερχό-
 μενος δὲ μεταξὺ αὐτῶν προσέφερεν ἐκάστῳ φαγη-
 τὰ. Μετὰ τὸ συμπόσιον διένειμε χάριτας καὶ δῶρα
 ἀνάλογα πρὸς τοὺς βαθμοὺς ἐκάστου εἰς τοὺς ἐν τῷ
 στρατηγεῖῳ παρόντας σοφοὺς καὶ μεγιστάνας. Ἰλεως
 γενέσθω αὐτῷ ὁ Θεός!

» Μετὰ τὴν εὐωχίαν συνῆλθον πάντες οἱ γρα-
 φεῖς καὶ τρεῖς Δεσπερδάροι, καὶ συνεκομίσθησαν τὰ
 ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς πόλεως πρὶν καὶ μετὰ τὴν ἀ-
 λωτὴν συλλεχθέντα λάφυρα καὶ ἐτέθησαν ἐπὶ τινος
 πλατείας κατὰ σωροὺς ὑψηλοὺς ὡς ὄρη. Κατὰ πρῶ-
 τον διενεμήθη χρυσὸς καὶ πολύτιμα σκεῦῃ εἰς τοὺς
 χειρουργοὺς καὶ ἰατροὺς, εἶτα εἰς τοὺς σερίφας
 Οὐλεμάδας καὶ ὑσίους, εἶτα εἰς τοὺς ἱμάρας, Χα-

τίδας καὶ Σαΐτας, εἶτα εἰς τοὺς Μολλάς καὶ Καδὶς, εἶτα εἰς τοὺς ἀτάκτους, εἶτα εἰς τοὺς Λεβένδας τοῦ Ἀραβιστάν, εἶτα εἰς τοὺς Γιαντισάρους, εἰς τοὺς Σπαχίς, τοῦ Ζαΐμ τοὺς πυροβολιστάς, τοὺς θωρακοφόρους, τοὺς ὑπενομοποιούς καὶ λοιποὺς στρατιώτας, ἐν ἑνὶ λόγῳ εἰς 170,000 ἄνδρας. Ἐκτὸς τῶν θησαυρῶν ἐδόθησαν ὡς δῶρον εἰς διαφόρους 63,000 οἰκίων. Οὐδεὶς ἐκ τῶν βασιλέων ἐποιήσατο μέχρι τούτου τοιαύτην λείαν. Οἱ πιστοὶ στρατιῶται λαβόντες ἕκαστος τὴν λείαν αὐτοῦ, ἔδωκαν κατὰ τὴν θέαν ἐντολὴν τὸ πέμπτον μέρος τῷ Παδισάχ, ὅστις ἐκτὸς τούτου ἔλαβε 3,800 αἰχμαλώτους, 20 βαλάντια χρυσῷ δεκιανῶν νομισμάτων, 3000 ἀνακτόρων, 2 βεζεστάνια, 7,000 ἐργοστασίων, τὴν Ἀγ. Σοφίαν καὶ 7 ἄλλας εὐμεγέθεις ἐκκλησίας. Πρὸς τούτοις ὠρίσθησαν διὰ τὸν Σουλτάνον 1000 ἄσπρα καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὡς ἐνοίκιον τῶν νέων ἀνακτόρων. Οἱ πιστοὶ στρατιῶται ἔδωκάν τε τῷ Παδισάχ τὴν ἐκ Γαλλίας βασιλοπούδα δεόμενοι τοῦ ὑψίστου ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ βασιλείας αὐτοῦ. Ἐγερθεὶς δὲ ὁ Ἀκ Σχερσεδδὶν ἔλεξε τάδε· «Πιστοὶ Μουσουλμάνοι στρατιῶται, μάθετε καὶ ἐνθυμεῖσθε ὅτι ὁ νεώτερος Προφήτης, ἡ χαρὰ τῶν ὄντων, ὃν ἐγκαρδίως προσαγορεύομεν εἶκε περὶ ἡμῶν· θέλομεν κυριεύσει τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὁ Θεὸς διαφυλάττει τὸν ἡγεμόνα τούτον, ὁ Θεὸς διαφυλάττει τὸν στρατόν! Ἐλπίζω ὅτι ὁ Θεὸς θέλει συγχωρήσει ἡμᾶς. Μὴ σπαταλᾶτε τὴν λείαν ἀλλ' οἰκοδομήσατε ἐξ αὐτῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀγαθοεργὰ καταστήματα. Ἀπὸ τοῦ Ὁσμάν Γαζί μέχρι τῆς σήμερον ὠνομάζετο ὁ Παδισάχ, Βέης, ἀπὸ τοῦ νῦν καλεῖτε αὐτὸν Σουλτάνον, καὶ ἐπειδὴ εἰστίασεν ἡμᾶς ἐν τῷ συμποσίῳ αὐτοῦ ἐπονομάζετε αὐτὸν Εὐεργέτην.» Εἶτα ἔθεσεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Σουλτάνου πτεροθύσανον ἐρωδιῶ καὶ εἶπεν αὐτῷ· «Σὺ εἶ ὁ ὀφθαλμὸς τῆς δυναστείας τοῦ Ὁσμάν, ὡς γενναῖος μαχητὴς ἐδάδισες τὴν πρὸς τὸν Κύριον ὁδόν.» Οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσλάμ στρατιῶται ἀλλαλάζαντες ἤρξαντο τῆς κατασκευῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πτωχοτροφείου.»

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΜΖΙΝΟΣ.

Πρὸ τριῶν ἐτῶν ἀνηγγέλαμεν τὴν ὑπὸ τοῦ Κ. Κ. Σ. Κρακιδᾶ παρασκευαζομένην μετάφρασιν τῆς δωδεκάτομου συγγραφῆς τοῦ Ῥώσου Ν. Καραμζίνου, τῆς περιχοῦσαι τὴν ἱστορίαν τῆς Ῥωσικῆς αὐτοκρατορίας, καὶ παρεθέσαμεν μάλιστα καὶ περικοπὴν τινὰ ὡς δείγμα τῆς περὶ τὴν μετάφρασιν ἀκριβοῦς καὶ καλλιπῆς τοῦ ἡμετέρου συμπολίτου. Ἡ μετάφρασις αὕτη ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως διακομηθέντων συγχρόνως καὶ τῶν δώδεκα τόμων. Ἐπειδὴ δὲ καὶ νῦν ἔχομεν καί ποτε ἐλθούσαν αὐτοῦ, ὅπως ἐπιχειρήσμεν ἕκτεν ἡ καὶ δεκάτην ἀνάγνωσιν, ἐκουσίως μὲν νῦν ἐπράξαμεν τούτου ἵσον οὕτως, ἐπὶ δὲ τοῦ παρόντος καταχωρίζοντες

τὴν βίαν τοῦ συγγραφέως μετὰ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ, ἀρκούντα νῦν εἰπωμεν εἴη ἡ καθ' ἡμᾶς φιλολογία ἐκτενέστερη διὰ συγγραμμάτων αἰσίου πολλοῦ λόγου, δι' ὃ καὶ πολλὰς ὀφείλομεν τὰς χάριτας πρὸς τὸν μεταφραστὴν, τοσαῦτον μεχθίσαι χάριν αὐτοῦ.

—ο—

Νικόλαος Μιχαήλ Καραμζίνος, υἱὸς ἀπομάρχου Λοχαγοῦ, ἐγεννήθη τῇ 4 Δεκεμβρίου 1768 ἐν τῇ κώμῃ Βογοροδίτσκῃ τοῦ νομοῦ Σιμβίρσκου.

Τὰ πρῶτα μαθήματα ἐδιδάχθη ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς, ὡσαύτως καὶ τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν. Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τούτους ἦλθεν εἰς Σιμβίρσκον ἐπίσημος ἀνὴρ, ὁ Ἰωάννης Γεωργιέβιτς, πρυτανὶς μετ' ὀλίγον τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Μόσχας, ὅστις, ἰδὼν προσεκτικῶς τὸν νέον Νικόλαον, καὶ κατανοήσας τὴν μεγάλην αὐτοῦ διάνοιαν, προέτρεψε τὸν πατέρα ἵνα ἐκπαιδεύῃ αὐτὸν ἐν Μόσχῃ.

Περὶ τὸ 1778 ὁ Νικόλαος ἐσπούδαζεν ἤδη ὑπὸ τὸν ἰδιωτικὸν σχολεῖον τοῦ καθηγητοῦ Σάδερ, ὅστις, παρατηρήσας τὴν ἀρίστην πολιτείαν αὐτοῦ καὶ σκαρίαν εὐφυΐαν, προσηγάγεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἐν Μόσχῃ ἐκδημοσύνας ἀλλοδαποὺς πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Γαλλικῆς καὶ Γερμανικῆς γλῶσσης, αὐτὸς δ' αὐτὸς ὁ Σάδερ ἐδίδασκεν αὐτὸν τὴν Ἑλληνικὴν, Λατινικὴν, Ἀγγλικὴν καὶ Ἰταλικὴν γλῶσσαν. Μετὰ δὲ τὴν ἐκμάθησιν τούτων διήκουσε μαθήματα ἐν τῷ αὐτόθι Πανεπιστημίῳ κατὰ συμβουλήν αὐτοῦ τούτου τοῦ Σάδερ, βουλευομένου ἵνα ὁ μαθητὴς αὐτοῦ περατώσῃ τὰς σπουδὰς ἐν Διψίᾳ· ἀλλ' ἡ βουλή αὕτη ἐματαιώθη ἐπ' ἀγνώστῳ περιστασίῳ.

Διαμένων ἔκτοτε ὁ Καραμζίνος ἐν Μόσχῃ, ἀπέλιπε τὴν στρατιωτικὴν τάξιν, ἐν ᾗ ὑπηρέτει ὡς πάντες οἱ εὐγενεῖς, ἐγένετο δὲ συνήθης πρὸς τὸν Νοβικόβ, ἄνδρα ἐπίσημον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Ῥωσικῶν γραμμάτων. Οὗτος, ἔχων ἰδίαν σκέψιν περὶ τῆς ἐν Ῥωσίᾳ ἐκπαιδεύσεως, καὶ ἰδὼν ὅτι ὁ εὐφυὴς νέος ἐδύνατο, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἵν' ἀναδειχθῇ ὄργανον τῶν σκοπῶν αὐτοῦ, ἐπεισε αὐτὸν ὅπως παραδοθῇ τῇ φιλολογίᾳ. Καὶ διὲν ἐκδοὺς οὗτος τῇ προτροπῇ τοῦ ἀνδρός, ἐξεδίωκεν ἐπὶ πέντε ἔτη ἐφημερίδα, Παιδικὴν Ἀνάγνωσιν καλουμένην, ἣτις ἐγαθύνει τὴν προσοχὴν τῶν λογίων. Ἐπισκεψάμενος δὲ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ 1789 μέχρι τοῦ 1790 πολλὰς τῆς Εὐρώπης πόλεις, ἐπαρέκαμψεν εἰς Μόσχαν.

Καὶ πρῶτον μὲν ἔργον τοῦ νέου, ἐπαρτιθόντος, ἦν ἡ συγγραφή καὶ ἔκδοσις περιοδικοῦ συγγραμματος, ἐπιγραφομένου Ἐφημερίς τῆς Μόσχας, ἐν ᾗ ἐδημοσίευε τὰς ἐπιστολάς τοῦ Ῥώσου περιηγητοῦ (ὅστις ἦν αὐτὸς ὁ Καραμζίνος) περιουδούντος τὴν Εὐρώπην, καὶ ἀπολόγου τινὰς, ὡς ὑπερεπηρέθη ἡ Γαλαίπωρος Δίξ' εἶτα δὲ συνέγραψε περὶ τῆς Ναταλίας, θυγατρὸς εὐπατρίδου τινός, μετ' ἀγαπήσεων τῆς ἀρχαίας εὐγενείας καὶ τῶν παλαιῶν τῆς Ῥωσσίας ἐθίμων. Διὰ τῶν συγγραμμάτων τούτων ἡ δόξα τοῦ Καραμζίνου ὡσημέραι ἐξείλετο· διότι πᾶσαι αὐ-